RESUM DE NOTES DE PREMSA SOBRE JUDICI ORAL

(Actualitzat fins a la 12ª setmana)

I. Drets fonamentals. Principi de legalitat penal (art. 25.1 CE, art. 7 CEDH)

1. Drets fonamentals i dret penal: inversió de l'ordre interpretatiu entre drets fonamentals i tipus delictius (setmana 1) [1].

2. *Chilling effect* dels interrogatoris de les acusacions en matèria de drets fonamentals (setmana 3, 6, 7) [2] [3] [4]. La manera en què el Ministeri Fiscal pregunta i condueix les respostes dels testimonis dóna a entendre que

[1] Les acusacions no tenen en compte que les actuacions dels acusats poden estar emparades per drets fonamentals. Si fos així, no seria possible que, alhora, els acusats haguessin comès cap delicte. Les acusacions, doncs, estan invertint l'ordre interpretatiu constitucionalment exigible quan hi ha drets fonamentals en joc, com és el cas.

[2] Aquest tipus d'acusacions i interrogatoris, desincentiven l'exercici de drets fonamentals, com el d'expressió o manifestació, donat que en tot exercici de manifestació és impossible preveure fefaentment si es produiran episodis violents que, en cap cas, es poden atribuir als convocants. Cal ser especialment curós amb el tractament penal de fets que poden estar emparats en l'exercici de drets fonamentals, tal com recull la jurisprudència del Tribunal d'Estrasburg, denominada com a *Chilling effect*, o Efecte desincentivador.

[3] Això ha succeït en diverses ocasions en la manera com el Ministeri Fiscal pregunta i condueix les respostes dels testimonis, donant a entendre que reunir-se i cridar, cantar o mostrar reprovació per les actuacions policials poden ser ja mostra d'elements de sedició (setmana 6).

[4] La manera en com el Ministeri Fiscal pregunta i condueix les respostes dels testimonis, dóna a entendre que reunir-se i cridar, cantar "No pasaran" o "Votarem", mirar amb desdeny a cossos policials o mostrar reprovació per les actuacions policials poden ser ja mostra d'elements de sedició o rebel·lió. De l'estratègia de l'acusació sembla que se'n derivar una interpretació referent a l'ús de "violència" que tindria greus conseqüències en el que es denomina "criminalització de la protesta o la dissidència" i en la limitació del lliure exercici de llibertats i drets fonamentals de la societat civil en l'Estat espanyol (setmana 7).

reunir-se i cridar, cantar "No passaran" o "Votarem", mirar amb desdeny a cossos policials o mostrar reprovació per les actuacions policials, poden ser mostra d'elements de sedició o de rebel·lió. De l'estratègia de l'acusació sembla que se'n derivar una interpretació del concepte "violència" que tindria greus conseqüències per a una criminalització de la protesta o la dissidència i en la limitació del lliure exercici de llibertats i drets fonamentals de la societat civil a Espanya (setmana 8).

D'altra banda, en l'interrogatori de les acusacions, especialment el de la Fiscalia i l'Advocacia de l'Estat, es pregunta de manera constant si els ciutadans, abans d'acudir als centres de votació l'1 d'octubre, sabien que existien mandats del Tribunal Constitucional i del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya que impedien i prohibien la celebració del referèndum. Mitjançant tal pregunta es pretén situar als testimonis davant la disjuntiva d'acatar una ordre judicial o bé exercir un dret fonamental. Però, des de la perspectiva d'un ciutadà, tal disjuntiva és falsa: no sent la ciutadania la destinatària de tals ordres judicials, i no sent la participació en un referèndum un il·lícit penal, l'1 d'octubre els ciutadans es van concentrar i van participar en la votació emparats pels seus drets fonamentals. (setmana 12).

3. L'interrogatori de les acusacions fa gala del concepte limitatiu que tenen sobre la protecció que ofereix la inviolabilitat parlamentària i, per tant, sobre l'abast de la separació de poders (setmana 4) [5].

4. Falta de proporcionalitat entre la gravetat dels càrrecs de l'acusació i la prova practicada fins al moment (setmanes 7, 8, 9, 11).

5. Aquesta falta de proporcionalitat és especialment preocupant, en la mesura que els encausats segueixen privats de llibertat provisionalment. Cada vegada és més insostenible el manteniment d'una pena anticipada en clara contradicció amb el caràcter excepcional de la mateixa i, en tot cas, amb les recomanacions i mesures del Consell d'Europa sobre l'aplicació restrictiva

[5] Crida l'atenció que es permetin tantes preguntes sobre el dret parlamentari i el funcionament del Parlament de Catalunya (per exemple: sobre com es tramiten iniciatives de llei, o sobre com es fixa l'ordre del dia). Això no només pot qüestionar el principi d'inviolabilitat parlamentària sinó que revela el caràcter fonamentalment polític del judici, amb llargs debats de caràcter polític, per sobre d'elements pròpiament jurídic penals i d'exercici de drets fonamentals.

de la presó preventiva (Regles sobre sancions i mesures aplicades en la comunitat, de 22-3-2017, Consell d'Europa (setmana 11,12).

II. Dret de defensa, igualtat d'armes, principi de contradicció (art. 24.2 CE, 6 CEDH)

1. Introducció de nou material probatori (i, per tant, de fets) per part del Ministeri Fiscal i de l'Advocacia de l'Estat no obrant en actuacions. Possiblement, prové del Jutjat núm. 13 de Barcelona (setmana 1) [6]. A la Sra. Dolors Bassa se li pregunta sobre un suposat correu electrònic que no consta en les actuacions (setmana 2). Nova aparició de material probatori sorprenent per a les defenses del que només disposa la Fiscalia (setmana 5).

2. Declaracions dels acusats en sessions extenuants per a ells que els impedeixen seguir amb suficient enteresa el judici i preparar la seva defensa (setmanes 2, 4, 6) [7].

3. Descompensació de les sessions (algunes de 20 minuts, d'altres de 10 hores). Hi contribueix el fet que dos dels magistrats són membres de la JEC i

---

[6] El Tribunal no ha suspès el judici, tal com van sol·licitar algunes defenses, per incorporar documentació de la qual no disposen les parts i si l'acusació. Caldrà examinar fins a quin punt aquesta anomalia processal, que en principi podria trencar la igualtat d'armes, es transforma al llarg del procediment en causa d'indefensió material i, per tant, en vulneració de l'art. 24 CE.

[7] El segon dia de vista, els acusats presos van estar al Tribunal des d'aproximadament les 8h del matí fins a les 22.30h, hora en què va acabar l'interrogatori. Van arribar a la presó al voltant de mitjanit, quan ja no hi havia sopar calent ni tampoc possibilitat de dutxar-se, havent d'aixecar-se l'endemà a les 6h per tornar al Tribunal. Algunes defenses es van queixar que els processats haguessin de declarar en aquestes condicions, per no trobar-se en plenes facultats per ser sotmesos a interrogatori durant hores (setmana 2).

Evidents gestos de cansament dels acusats a partir de les 19 o 20 hores de cada dia de sessió. En acabar la sessió triguen hora i mitja a arribar a la presó, on els espera un sopar al menjador del Centre Penitenciari i amb poques hores de descans ja que, l'endemà, a les 6 hores del matí han de despertar-se per iniciar la nova jornada. El cansament acumulat de les sessions pot provocar un important detriment en la seva capacitat de seguiment i preparació de la seva defensa amb els seus advocats i advocades. (setmana 4)

han de suspendre's les sessions quan acudeixen a aquest òrgan (setmana 5) [8].

4. Desconeixement del calendari complet i de l'ordre de citació dels testimonis. Impossibilitat de bona preparació de les defenses (setmanes 2, 3, 6, 9, 10) [9].

5. Arbitrària alteració de l'ordre de declaració dels testimonis (setmana 2,3)[10].

6. El "desordre" en la citació de testimonis no permet concentrar l'examen dels diferents delictes imputats per l'acusació (setmana 5, 9) [11] [12].

---

[8] Ha contribuït a aquesta descompensació el fet que dos dels magistrats que conformen la Sala són, alhora, membres de la Junta Electoral Central. En haver d'acudir a una reunió de la Junta, en la qual s'ha prohibit que les institucions catalanes mostrin llaços grocs a les seves façanes (Acord 55/2019, d'11 de març), el President ha hagut de suspendre la sessió. Això posa en relleu que funcions no jurisdiccionals d'alguns membres de la Sala, que són perfectament renunciables, estan condicionant la bona marxa de les sessions.

[9] Les parts no coneixen el calendari complet del judici, ni tan sols l'ordre en què es practicarà la prova testifical, la qual cosa dificulta enormement la preparació dels interrogatoris (setmana 2).
A dia d'avui encara no hi ha un calendari de les sessions de judici, sinó que setmana rere setmana s'informa a les parts del calendari immediat, la qual cosa limita les possibilitats de desplegar una estratègia de defensa en funció del calendari establert (setmana 3).

[10] Pertorbació de l'ordre en la pràctica de la prova que es preveu en l'art. 701 LECRIM: no s'ha seguit l'ordre proposat pel Ministeri Fiscal, sinó que l'elecció dels declarants respon al fet d'haver ocupat un càrrec polític, independentment de qui els hagi proposat. Algunes defenses han sol·licitat que els 6 testimonis que solament han estat proposats per les defenses (Sra. Núria de Gispert Català, Sr. Gabriel Rufián, Sr. Albano Dante Fachín, Sr. Iñigo Urkullu Renteria, Sr. Ernest Benach i Pascual i Sr. Juan Ignacio Zoido Álvarez), declarin després que s'hagin practicat les testificals de l'acusació, per garantir el dret de defensa dels processats. A Sala, el President del Tribunal va afirmar que s'atendria la seva petició, però no obstant això en la diligència d'ordenació de 22 de febrer segueixen constant aquests testimonis per a la propera setmana (setmana 2).

Respecte a l'ordre de pràctica de la prova, l'article 701 LECRIM estableix que els testimonis de l'acusació declararan els primers i els sol·licitats per les defenses després. Els testimonis sol·licitats pels acusats, com a prova, formen part del dret de defensa; i, per tant, és imprescindible haver practicat la prova de l'acusació de forma íntegra prèviament per tal de poder contradir-la. El Tribunal pot modificar l'ordre de les testificals de forma excepcional mitjançant un Auto motivat, que no s'ha fet, sinó per Diligència d'Ordenació de la secretària judicial. Aquesta setmana han declarat els alts càrrecs polítics, independentment de si els han citat les defenses, i a partir de la setmana vinent es continuaran practicant les testificals de l'acusació (setmana 3).

[11] S'adverteix que l'ordre dels testimonis no permet concentrar l'examen dels diferents delictes imputats per l'acusació. Tot això podria estar afectant el dret de defensa.

7. Limitació dels interrogatoris (també vid. manca imparcialitat d'objectiva i dret a la prova):

a) sense cobertura legal, el President no permet que la part que no hagi proposat un testimoni li pregunti més enllà del preguntat per la part proponent, especialment, quan els qui realitzen aquestes repreguntes són les defenses (a partir de setmana 3 d'ara endavant).

b) sense cobertura legal, el President no permet contradir testimoniatges amb aportació de documents o passi de vídeos, la qual cosa podria estar comprometent l'art. 6.3.d. CEDH, mentre que no permet controlar la credibilitat de les declaracions del testimoni ni fer emergir dubtes sobre les mateixes[13]. Així, es posa en risc el principi de contradicció i el dret a la defensa. Aquesta limitació afecta, especialment, quan s'aborda la possible violència de les concentracions a Catalunya a partir del 20-9-17 (a partir de setmana 3, 4, 7, 8) [14]. Permetre, a més, la immediació de la contradicció, facilitaria la possibilitat de detectar un possible cas de fals testimoniatge com semblaven advertir, per exemple, les defenses el dia 19 respecte les respostes del Guàrdia Civil amb TIP K47019K. Aquestes limitacions no previstes legalment impedeixen controlar la credibilitat de les declaracions dels testimonis i fer emergir dubtes sobre les mateixes, en detriment, entre d'altres, del principi de contradicció previst en l'art. 6.3.d) CEDH (setmana 6, 7,8).

---

[12] Alguns testimonis de les defenses han declarat amb anterioritat als de les acusacions sense que el Tribunal hagi donat una raó concreta per a tal alteració de les previsions de la Llei d'Enjudiciament Criminal, que preveu que els testimonis de les defenses siguin escoltats amb posterioritat als de les acusacions (setmana 9).

[13] Des d'una perspectiva constitucional i del principi de major eficàcia dels drets, davant dues interpretacions possibles sobre exercici de drets fonamentals l'intèrpret està obligat a afavorir la que possibiliti un exercici més ple dels mateixos sota pena d'incórrer en la seva vulneració: en aquest cas, del dret de defensa (setmana 9).

[14] El President, en reiterades ocasions, interromp als i les lletrats/des de les defenses en els seus interrogatoris a testimonis, especialment quan assenyalen contradiccions o intenten confrontar les seves declaracions amb un altre material probatori existent en la causa: anteriors declaracions dels testimonis, informació apareguda a mitjans de comunicació, declaracions d'altres testimonis o dels acusats o documents audiovisuals. No pot verificar-se la credibilitat de testimonis amb rigorositat si no es poden confrontar les seves declaracions amb altres preguntes, amb l'exhibició de documents o de material videogràfic, materialitzant el principi de contradicció propi de la jurisdicció penal. Això succeeix especialment quan emergeix el tema de la violència policial contra els votants de l'1-0 (setmana 4).

8. Protecció d'alguns testimonis (de l'acusació) per part de Presidència, amb l'objectiu de no afeblir el seu testimoniatge (setmana 4)[15].

9. Existència d'indicis en la causa que podrien indicar que les investigacions inicials de 2015 sota les ordres de Fiscalia podrien tractar-se d'investigacions prospectives, que afectarien el dret de defensa dels encausats (setmana 7) [16]

10. No possibilitat de declarar en català. Només s'habilitaria traducció successiva, no simultània (dret que s'hagués exercit si el procés se celebrés davant el jutge predeterminat) (setmana 2) [17].

11. No traducció de documents que obren en la causa en català i causen equívocs (setmana 2) [18].

---

[15] Sobre "les generals de la llei", dos casos han suscitat controvèrsia: el primer, és el del Sr. Pérez de los Cobos, a qui el President va oblidar preguntar, el dia de la seva declaració, sobre si havia estat processat en alguna ocasió. L'endemà, va esmenar aquest defecte i el testimoni va haver de reconèixer que sí. El segon, és el cas del Sr. Trapote, qui va negar les seves responsabilitats penals anteriors i després ha estat desvetllat per la premsa que va ser l'autor d'un tret per l'esquena que va acabar amb la vida d'una persona l'any 1974.

[16] Les poques preguntes que en aquest sentit van poder realitzar les defenses - poques perquè el President ha vetat el contrast entre atestat i declaració del testimoni - han posat al descobert que l'objecte de la investigació, iniciada el 2015, no eren uns fets concrets sinó un moviment polític. Es tractava, així, d'una "investigació prospectiva" , i que posaria en evidència dues qüestions: d'una banda, que podria tractar-se aquest d'un procés polític, no possible en el marc del procés penal espanyol; i, d'una altra, i si es demostrés que el director operatiu de les investigacions, a les ordres del Fiscal Zaragoza, no va actuar amb absoluta neutralitat i imparcialitat com exigeix la llei (cosa que no s'ha pogut demostrar encara perquè la Sala ha impedit la reproducció de l'enregistrament en la qual el propi Sr. Baena afirmava que era Tàcit), resultaria també evident la falta de credibilitat del propi testimoni (setmana 7)

[17] No s'ha habilitat un sistema de traducció simultània del català, solament consecutiva. Totes les persones acusades han renunciat a aquest sistema perquè al seu parer resta espontaneïtat a les respostes i elimina la fluïdesa. En la pràctica, aquest fet ha implicat la seva renúncia a l'ús de la seva llengua materna, per la qual cosa la majoria han expressat la seva queixa i han considerat que això podria vulnerar el dret a la igualtat d'armes i afectar el seu dret de defensa, així com els seus drets lingüístics. Afectacions que, alhora, es derivarien de l'al·legada vulneració al Jutge predeterminat per llei.

[18] A tall d'exemple, una piulada de la Sra. Bassa mal interpretada pel Ministeri Fiscal.

III. Imparcialitat objectiva del Tribunal (art. 24.2, 6 CEDH)

1. La limitació anteriorment indicada, sobre la possibilitat d'interrogar o repreguntar a testimonis proposats d'altra banda sobre temes que la part proponent no hagués tractat, a més de limitar el dret a la defensa, podria ser un indici de falta d'imparcialitat objectiva del Tribunal, en ser aplicada pel President, especialment, quan els qui repregunten són les defenses (a partir setmana 5) [19].

2. No consta en l'Acord 55/2019 de la Junta Electoral Central, que els dos magistrats de la sala que també formen part td'aquest òrgan s'hagin abstingut en la seva votació (setmana 5).

3. Limitacions diferents, per part del President, si és l'acusació o la defensa la que pregunta sobre la ideologia d'un testimoni (setmana 5) [20].

4. Tracte diferent del President davant la "falta de memòria dels testimonis", segons si es tracta d'un testimoni proposat per la defensa o per l'acusació (setmana 5) [21].

---

[19] Aquesta és una limitació no prevista per la llei i de la qual aquesta setmana n'afloren les seves conseqüències més negatives: a la protesta d'una defensa que el Fiscal no realitzés una pregunta en aquest sentit, ha estat el propi president de la Sala qui ha plantejat aquesta pregunta al testimoni (Sr. Trapero).

[20] La Fiscalia pregunta a alguns testimonis per la seva afiliació a una determinada associació. La protesta de les defenses no ha estat admesa pel President, a diferència del que va succeir la passada setmana quan una testimoni va ser preguntada per una de les defenses sobre si consultava determinades pàgines web. Aquesta diferència de tracte del President entre acusació i defensa, davant preguntes que podrien desvetllar el biaix ideològic dels testimonis (i restar, així, credibilitat al seu testimoniatge), podria constituir també un indici de la falta d'imparcialitat objectiva del Tribunal.

[21] El president de la Sala ha retret a alguns testimonis la seva falta de memòria quan el nombre de respostes sense contestar ha estat elevat. Però no a tots ells. I només a un, tot i que diversos han estat els casos (per exemple. Sr. Rajoy, Sr. Zoido o Sra. Sáenz), l'ha advertit sobre la possibilitat que en sentència puguin aflorar indicis de fals testimoni. En aquest mateix ordre de qüestions: si el President avisa un testimoni, davant la falta de resposta per llacuna de memòria, que això pot representar una negativa a contestar, aquesta reprovació pot condicionar allò que a continuació pugui dir el testimoni.

5. Tendència del President de la Sala, apreciada des de les primeres sessions del judici, d'afavorir explicacions subjectives dels testimonis de l'acusació, especialment quan recreen escenes de manifestants actuant, i de limitar, per contra, les intervencions de les defenses, quan els pretenen fer entrar en contradicció pel declarat i el que s'entén per legítim exercici del dret de reunió i de manifestació, o el que no pot considerar-se una actuació policial proporcionada (setmana 10) [22].

6. La sobreactuació del president quan no permet desplegar l'activitat de descàrrec, recalcant, subratllant i, en ocasions, ridiculitzant la improcedència de les pretensions, podria constituir un motiu no només d'excés d'autoritat, en el sentit de la LOPJ , sinó també una dada objectiva que posés en perill el dret a un jutge imparcial (setmana 11) [23].

7. L'obligació de prometre/jurar dir ña veritat per als testimonis de les defenses imputats en altres procediments implica un tracte pejoratiu en relació amb els testimonis de les acusacions que no estan acusats en altres causes (setmana 5) [24].

8. Protecció d'alguns testimonis (de l'acusació) per part de Presidència, amb l'objectiu de no afeblir el seu testimoniatge (setmana 4).

---

[22] Aquesta setmana, per exemple, una defensa preguntava a l'agent del CNP, amb TIP 119763, si va veure com la policia perseguia i colpejava manifestants. El President no ha permès seguir amb l'interrogatori en considerar que el lletrat no podia preguntar al testimoni el que el mateix lletrat creia que el testimoni hauria d'haver vist. Es tracta d'un argument retorçat i gens convincent, encara menys tenint en compte que el President tampoc deixa fer flotar contradiccions amb el passi de prova videogràfica. Així, s'han tancat pràcticament totes les portes a contradir les declaracions orquestrades d'aquestes desenes de funcionaris (setmana 10).

[23] Aquesta setmana, ha estat especialment preocupant la reacció del president quan un testimoni, catedràtic d'universitat, intentava explicar el contingut del Llibre Blanc elaborat pel Consell per a la Transició Nacional, que l'acusació presenta com a prova inculpatòria: "Això és un insult per als membres del Tribunal" - ha dit el president- referint-se a les explicacions que el professor donava sobre el referit Llibre Blanc. Amb actuacions d'aquest tipus, el president pot perdre la seva neutralitat o "l'aparença d'imparcialitat necessària" (STEDH 7 de juny 2001), i passar a constituir-se en protagonista del debat jurídic, els titulars del qual són exclusivament les acusacions i les defenses (setmana 11).

[24] Els imputats en altres procediments, i que en aquest actuen com a testimonis, estan protegits pel dret a no declarar contra si mateixos (art. 24.2 CE). Per tant, poden negar-se a declarar i estan exonerats de dir la veritat. En conseqüència, el fet que el President els obligui a jurar o prometre dir la veritat, a més de no estar previst a la Llei, pot estar coaccionant la seva declaració.

IV. Dret a la pràctica de la prova
(art. 24.2 CE, 6 CEDH)

1. No acceptació de material probatori que les defenses consideren essencial (setmana 1) [25].

2. Comunicació entre testimonis (i pèrdua de fiabilitat) pel possible visionat del judici a televisió. Problema que s'accentua quan es tracta de testimonis jerarquitzats a uns altres professionalment (especialment, a partir setmana 4) [26] [27]. Això és un afegit a la tasca de les defenses que mereixeria ampliar els límits que el President ha imposat als interrogatoris per facilitar la contradicció i poder verificar la seva credibilitat (setmana 9).

3. Alguns interrogatoris del Ministeri Fiscal als testimonis excedeixen l'objecte de la prova proposada (setmana 6) [28].

4. El valor dels atestats en el judici oral. El President de la Sala ha rebutjat contrastar les declaracions d'un testimoni amb els atestats que ell va dirigir, assenyalant que la Sala només considerarà el que es digui al judici.

---

[25] El Tribunal no ha acceptat la pràctica de proves que, segons les defenses, són primordials. Haurà de constatar-se al llarg del procés si la denegació de tals proves causa indefensió material a les parts i, per tant, vulneració del dret a utilitzar els mitjans de prova pertinents (art. 24.2 CE).

[26] Segueix sent d'especial preocupació la comunicació entre testimonis, que obtenen una informació prèvia en poder visionar el que prèviament diuen altres testimonis. Aquesta setmana això ha estat particularment alarmant, en observar-se que els comandaments policials, en un ordre jeràrquic de major a menor, anaven realitzant les seves declaracions després d'haver pogut escoltar prèviament allò declarat pels seus superiors, podent construir així uns relats acusatoris de dubtosa espontaneïtat, tal i com exigeix la jurisprudència que emana de la Llei d'Enjudiciament Criminal (setmana 4).

[27] Alguns dels testimonis s'han referit a declaracions testificals prèvies, amb frases com "així s'ha dit aquí [en aquest judici]", denotant que en coneixien el contingut i, per tant, en contra de la garantia d'incomunicació dels testimonis durant la pràctica de la prova (setmana 8).

[28] Aquesta falta de taxativitat va ser descoberta per les defenses al mateix moment que s'iniciaven alguns dels interrogatoris. En resposta, el President ha argumentat que els resums apareguts en l'Auto d'admissió de proves l'1 de febrer no podien contenir tota la informació de cadascun dels testimoniatges i ha instat a les defenses a fer ús del seu torn de preguntes. Aquesta falta d'informació pot impedir una preparació adequada dels interrogatoris (setmana 6).

Certament, el valor probatori dels atestats només és ple si són ratificats en el judici oral. Però en el procés penal és clau poder realitzar tal contrast en aquesta fase del judici, i molt més en el present cas, en el qual la instrucció (i el decret de presó provisional) s'han fonamentat en gran mesura en tals atestats. A més, tals atestats podrien ser el resultat d'una "investigació prospectiva", prohibida en el nostre ordenament (setmana 7).

5. Possible direcció i contaminació de testimonis de l'acusació. A les declaracions de testimoniatges policials s'han repetit insistentment conceptes i descripcions de successos. Paraules tals com "odi", "tumult" ?massa? ?polvorí?, ?insurrecció?, ?por?, "ambient prerrevolucionari", "hostilitat", "resistència activa", "resistència subversiva", o "barricades humanes", s'han sentit insistentment a la Sala, tot i tractar-se de valoracions subjectives que en res relacionen els acusats amb els fets imputats. La utilització d'expressions tan similars podria denotar tant que tals declaracions estarien orquestrades i preparades, com el fet que el judici retransmès en directe estaria contaminant les testificals (setmanes 7, 8).

   D'altra banda, denoten una concepció molt restrictiva de l'exercici constitucional del dret de reunió que comparteixen, a més dels policies declarants, les acusacions en la causa. En aquesta línia, destaca la negativa del President de la Sala d'acceptar preguntes sobre si la ciutadania reunida davant els centres de votació exercia legítimament els seus drets fonamentals. Fet del qual se'n podria deduir que el Tribunal tendeix a escoltar únicament el relat de la violència al·legada per les acusacions i sustentada en les declaracions dels agents de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat (setmana 9) [29].

6. No poder confrontar en un mateix acte les declaracions testificals amb les imatges gravades dels fets impedeix que aflorin possibles contradiccions i, per tant, té efectes directes sobre la valoració de la prova per part del

[29] Alguns d'aquests policies també comparteixen un passat policial fosc sobre el qual planegen casos de tortures, maltractaments, mort de detinguts o justificació de les actuacions anteriors. Aquesta setmana ha estat el cas d'un comandant de la Guàrdia Civil (TIP N29100C, secretari dels atestats vinculats amb l'1-O) processat per un delicte de tortures, condemnat en primera instància, i absolt pel Tribunal Suprem (dos dels seus membres en aquella època formen part de l'actual Sala). El que s'ha deixat de dir el testimoni, no obstant això, és que, finalment, el TEDH va dictar sentència condemnatòria contra l'Estat espanyol per violació de l'art. 3 CEDH (prohibició de la tortura). Cadenes, doncs, de declaracions que poden haver estat contaminades en origen per funcionaris implicats en fets ben ombrívols. (setmana 10)

Tribunal. Això, a més, dificulta la tasca de les defenses a l'hora d'evidenciar la credibilitat dels testimonis.

I, malgrat que el President de la Sala insisteixi una vegada i una altra davant les protestes dels lletrats, que els videos es veuran en un moment posterior, la visualització postergada dels mateixos els farà perdre la capacitat probatòria amb la qual havien estat proposats, en descontextualitzar-se del moment en què els testimonis els situen en el temps i l'espai (setmana 9).

7. Han suscitat problemes algunes de les traduccions de testimonis estrangers. Especialment, destaquen els problemes que va tenir la traductora del Sr. Ivo Vajgl, eurodiputat i ex-Ministre d'exteriors d'Eslovènia, qui va manifestar moltes dificultats a l'hora de traduir alguna resposta del testimoni. El Sr. Van den Eynde va haver de demanar a la Sala que valorés els problemes en la traducció i que considerés l'adopció d'un mètode alternatiu per tal de dur a terme l'interrogatori. No es va fer. (setmana 12).

V. Jutge predeterminat per la llei i conseqüències en altres drets (art. 24.2 i 6 CEDH)

1. No és el TS el jutge natural. Problema dels no aforats i segona instància (setmana 1) [30].

2. El desconeixement per les parts del criteri d'elecció dels membres del Tribunal podria representar -juntament amb la qüestió de la competència objectiva del propi Tribunal Suprem per enjudiciar els fets -, una vulneració del dret al jutge predeterminat per llei, tenint en compte que es tracta d'un Tribunal creat ad hoc per a aquest procés, davant les decisions del qual no és possible interposar cap recurs ordinari (setmana 9).

3. Conseqüències amb vista a la declaració en català (setmana 2).

[30] Si s'ha produït una vulneració del dret al jutge predeterminat per llei (art. 24.2 CE), com al·leguen bona part de les defenses, també es vulnerarà el dret a la segona instància dels encausats no aforats.

4. La disgregació del procediment en quatre procediments diferents afecta el dret de defensa (setmana 5, 6) [31] [32].

[31] La disgregació d'aquest procés en tres processos diferents (davant el TS, davant l'AN i davant el Jutjat núm. 13 de Barcelona) provoca que persones que haurien de comparèixer com a acusades en el present procediment, ara compareguin només en qualitat de testimonis. Això genera distorsions en l'ordre de les declaracions (que ha estat evident, aquesta setmana, en el cas del Major Trapero, que hagués declarat com acusat abans que, per exemple, el Sr. De los Cobos); en la possible afectació del dret de defensa d'aquestes; en la limitació de les preguntes per les parts no proponents dels testimonis (com s'ha indicat); i, en definitiva, amb vista a esclarir la veritat dels fets (setmana 5)

[32] (..) provoca que s'hagin inferit actuacions i/o declaracions que podrien afectar a testimonis citats que van decidir acollir-se al dret de no declarar contra si mateixos. Les referències en un dels interrogatoris del dimarts dia 19 a la Sra. Núria Llorach (investigada pel jutjat d'instrucció número 13 de Barcelona) són bona mostra d'això (setmana 6).